

Over de betekenis van Bijbelse voorjaarsfeesten

Aangedragen door de Rankwerkgroep Israël,
Februari 2016

In het oude testament stelt God een aantal feesten¹ in, zoals het Pascha.

Er is veel over deze feesten te zeggen en te leren; daarom vermelden we een aantal bronnen die de feesten in bepaalde opzichten verschillend benaderen.

Met dit artikel willen we aandacht vragen voor de voorjaarsfeesten en reiken kort iets aan over de instelling in het Oude Testament, de uitwerking in de Joodse traditie en de vervulling in het Nieuwe Testament. De drie Bijbelse voorjaarsfeesten zijn vervuld in Jezus Christus; dit artikel gaat over Goede Vrijdag, Pasen en Pinksteren. Een korte studie over de betekenis voor Gods volk en voor Gods gemeente.

Drie Bijbelse feesten die vallen in het najaar zijn nog niet vervuld. Daarover is een soortgelijk artikel geschreven en op de Rank-website beschikbaar.

Wanneer worden die gehouden?

Onze kalender wordt bepaald door de zon. De Joodse kalender is een maankalender, maar zodanig aangepast dat ook het zonnejaar in grote lijn wordt gevolgd.

Een (volgende) dag begint in Israël bij zonsondergang². De Joodse kalender kent verschillende nieuwjaarsdagen die betrekking hebben op verschillende aspecten van het leven. Zoals bij ons het schooljaar een andere begindatum heeft dan ons kalenderjaar, zo kennen de joden o.a. het burgerlijke jaar en het religieuze jaar. De burgerlijke kalenderindeling werd gebruikt van Genesis tot Exodus en begint in de maand Tisjri. 1 Tisjri valt bij ons in de maanden september/oktober. De eerste dag van die maand wordt door de Joden gezien als de eerste dag van de schepping, en is ook nu de Joodse burgerlijke nieuwjaarsdag.

In de Bijbel wordt na het boek Exodus de religieuze kalenderindeling gevolgd. Het religieuze nieuwjaar begint met de maand Nisan dat is bij ons in maart – april.

Voor dit jaar staan in het onderstaande overzicht onze data onder de Joodse data.

Nisan 14 10 april 2017	Nisan 15 11-17 april 2017	Siewan 6 31 mei- 1 juni 2017	Tisjri 1,2 21 sept.2017	Tisjri 10 30 sept. 2017	Tisjri 15-21 5-12 okt 2017
Nisan 14 22 april 2016	Nisan 17 25 april 2016	Sivan 6 12-13 juni 2016	Tisjri 1,2 3-4 okt. 2016	Tisjri 10 12 okt. 2016	Tisjri 15-22 17-23 okt. 2016
Pesach/ het lam werd geslacht	Eerstelingenfeest De eerste oogst	Sjawoet Wekenfeest	Rosj Hasjana Nieuwjaarsdag Bazuinenfeest	Jom Kippoer Grote Verzoendag	Soekot Loofhutten- feest
Goede Vrijdag Kruisiging	Paasfeest Jezus leeft!	Pinksterfeest	(Opname gemeente?)	(Beeld van vast- binden van Satan, begin duizend- jarig rijk?)	(Het vrede-rijk?)

Voorjaarsfeesten

najaarsfeesten

¹ In het oude testament staan feesten die bij Gods verbond horen (zoals Pascha) en feesten die een nationaal karakter hebben (zoals het Poerimfeest). Het gaat ons in dit artikel om de Bijbelse feesten; de Joodse feesten komen niet aan de orde

² Genesis 1:5 "toen was het avond geweest en morgen geweest, de eerste dag"

Voor wie de voorjaarsfeesten in zijn agenda wil zetten:

	2016	2017	2018
Start van *			
Pesach	22-29 April	11-17 April	31 Mrt. - 6 April
Eerstelingenfeest	25 April	16 April	1 April
Wekenfeest	12 - 13 Juni	31 Mei - 1 Juni	20 - 21 Mei

Waar staat in oude testament dat God de voorjaarsfeesten heeft ingesteld?

Pesach: Exodus 12:1-14; Leviticus 23:5-14; Numeri 28:16; Deuteronomium 16:1-8

Eerstelingenfeest: Leviticus 23:9-14

Wekenfeest: Exodus 23:16; Leviticus: 23:15-22; Numeri 28:26-31; Deuteronomium 16:9-12

De oudtestamentische samenhang van de voorjaarsfeesten

Met Pesach (Pascha) wordt de uittocht uit Egypte herdacht na de 10^e plaag waarbij een lam moest worden geslacht om zijn bloed aan de deurposten van het huis te kunnen smeren waardoor de doodsengel aan hun huis voorbij zou gaan. Dit betekende dat een lam de schuld van de zonde van die familie moest dragen om hen vrij te kopen van de dood. Vooraf aan de Pesach viering moest het hele huis worden gereinigd van vuil en zuurdesem. Dat symboliseert dat de familie er serieus aan werkte om zonde uit hun leven weg te doen en rein te leven.

Daarna werd het Eerstelingenfeest gevierd. Tijdens dat feest werden de eerstelingen van de gersteoogst aan de Heer opgedragen en ongezuurd brood gegeten. Pas daarna waren de Israëlieten gereinigd en in overvloed gevoed, klaar om uit het oude leven van de slavernij van Egypte te trekken en een nieuw leven te beginnen.

Bij het Wekenfeest wordt herdacht dat God zich bij de Sinai openbaarde en Mozes de wet ontving en werden de eerstelingen van de tarweoogst aan de Heer opgedragen. Dit feest moest precies 50 dagen na het eerstelingenfeest gevierd worden. Nadat ze uit Egypte waren vertrokken hadden de Israëlieten wel een heel aantal wonderen gezien van de God die ze zouden gaan dienen, maar verder hadden ze nog nauwelijks een idee van God en wat Hij van hen verwachtte. Daarom openbaarde God zich bij de Sinai in Zijn grootheid en majesteit en leerden zij Hem te aanbidden, te dienen en kregen zij richtlijnen om naar Zijn wil te leven (met als kern de Tien Geboden)

De nieuwtestamentische samenhang van de voorjaarsfeesten

Het Pesachfeest is een voorafschaduw van Jezus offer, het Lam van God voor onze zonden. De verlossing van onze zonden en ultieme verzoening (Hebreeën 9-10).

Het Eerstelingenfeest is een voorafschaduw van Pasen: Jezus opstanding, samen met de eerste vruchten (Mt 27:52-53; 1Ko 15:20-23).

Het Wekenfeest is het beeld van de uitstorting van de Heilige Geest waardoor wij Hem mogen kennen en Hij ons de weg wil leren die wij gaan mogen. (Hd 2:1-4).

Pesachfeest (Pascha)

De betekenis voor het Joodse volk

Het Pesachfeest heeft eeuwenlang in het teken gestaan van het voorbijgaan van de dood en de bevrijding uit de slavernij van Egypte.

Het Pascha wordt op 14e van de maand Nisan gevierd. Het is in één van de lentemaanden maart of april. De lente symboliseert na de bevrijding van vier eeuwen Egyptische ballingschap en slavernij het begin van een nieuw leven, een nieuwe toekomst.

Wat staat in het oude testament over het Pesachfeest

Leviticus 23:5: *“In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, tegen het vallen van de avond, is het Pascha voor de HEERE.”*

En Exodus 12:5-7: *“U moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet het van de schapen of van de geiten nemen. U moet het in bewaring houden tot de veertiende dag van deze maand, en heel de verzamelde gemeenschap van Israël zal het slachten tegen het vallen van de avond. En zij zullen van het bloed nemen en het aan de beide deurposten strijken en aan de bovendorpel, aan de huizen waarin zij het eten zullen. Exodus 12:12-13: Want Ik zal in deze nacht door het land Egypte trekken en alle eerstgeborenen in het land Egypte treffen, van de mensen tot het vee. En Ik zal aan al de goden van de Egyptenaren strafgerichten voltrekken, Ik, de HEERE. En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf teweegbrengt, als Ik het land Egypte zal treffen.”*

Met de instelling van het Pascha werd de basis gelegd voor het verlossingsplan van God voor de mens welke 1500 jaar later zijn finale vervulling zou krijgen met de kruisdood van Jezus Christus. Kern is de bevrijding van de slavernij van de zonde (o.a. Romeinen 6:6).

Wat staat in de Bijbel over de vervulling van het Pesachfeest

In alle evangeliën komt Jezus dood en opstanding aan de orde. Mattheüs 26-28; Markus 14-16; Lukas 22-24; Johannes 18-20. Specifiek over het Pesach of Pascha feest: Mattheüs 26:2 en 26:19-19; Marcus 14:12-16 en 15:42; Lucas 22:7-15; Johannes 18:28 en 39 en 19:14.

De vervulling van Pesach door Jezus

In die tijd kende men een andere dagindeling dan wij. Het 6^e uur was ongeveer 12.00 uur en het 9^e uur lag ongeveer tussen 15.00 en 16.00 uur in. Rond het 6e uur bond de hogepriester het pesachlam voor de natie aan de hoorns van het brandofferaltaar. Jezus werd op precies datzelfde uur gebonden en genageld aan het kruishout op Golgotha, het altaar voor de wereld. Golgotha lag waarschijnlijk op enkele honderden meters van het Tempelplein, een heuvel net buiten de stadsmuren. Het slachten van het pesachlam op het tempelplein en van het Goddelijke Lam vinden dus op een steenworp afstand van elkaar plaats!

Jezus is op het 9e uur gestorven (Markus 15:34-37), op hetzelfde uur dat het lam tijdens de eerste Pascha in Egypte geslacht werd. Op datzelfde uur – het is mogelijk dat Jezus de bazuin nog hoorde – legt Jezus aan het kruis Zijn leven vrijwillig af (Johannes 10:18). Zo vervulde Hij het Pesachfeest dat eeuwenlang in het teken stond van de bevrijding uit Egypte en aan het voorbijgaan van de dood, maar nu in het teken van de verlossing van de zonde en de eeuwige dood.

Deze vervulling van het Pascha in de kruisiging van het vlekkeloze Lam van God gebeurde in de volheid van de tijd nadat Jezus mens geworden was om voor ons Zijn leven af te leggen. Petrus heeft naar dit grote offer van het Lam verwezen toen hij zei: *“dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel ... maar met het kostbare bloed van Christus, als van een smetteloos en onbevlekt Lam”* (1 Petrus 1:18-19). Paulus voegt hierbij: *“In Hem hebben wij de verlossing, door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de overtredingen, overeenkomstig de rijkdom van Zijn genade”* (Efeziërs 1:7).

Van het ogenblik af dat Christus de losprijs voor onze zonde betaald heeft is de vervulling van alle feesten van belang geworden voor alle mensen op aarde. Johannes de Doper heeft vóór Jezus' kruisiging naar Hem gewezen en gezegd: "Zie het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt!"

Zoals Efeziërs 1:7 zegt: *"In Hem hebben wij de verlossing, door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de overtredingen, overeenkomstig de rijkdom van Zijn genade,..."*

De beenderen van het pesachlam mochten niet gebroken worden. De Israëlieten moeten zich eeuwenlang hebben afgevraagd waarom dat niet mocht. Daar kregen ze geen antwoord op. Pas veel later, toen de beenderen van Jezus niet gebroken werden aan het kruis, kon de bedoeling hiervan begrepen worden. Zijn beenderen hoefden niet gebroken te worden omdat Hij zijn leven al vrijwillig had afgelegd. De Psalmist voorzegde dit al en Johannes geeft aan dat dit in het Oude Verbond werd opgetekend *'opdat ook wij geloven'* (Ps. 34:21 en Joh. 19:35-36) Zo wordt het Oude en het Nieuwe Testament opnieuw met elkaar verbonden.

Het Eerstelingenfeest

De betekenis voor het Joodse volk

In Israël is de wintergerst vroeg in het jaar rijp en kan de eerste schoof van de gerstoogst tijdens het Eerstelingenfeest als een beweegoffer voor de Heer gebracht kan worden. Dit moet op de dag ná de sabbat (dus zondag) gebeuren en het was een belangrijke gebeurtenis die verder reikte dan de fysieke handeling van het binnenhalen van de oogst. Door de eerste schoof op te dragen toont het volk Israël daarmee hun dankbaarheid aan God als bron van leven.

Omdat het Pascha ook in de lentemaand gevierd wordt, is het Feest van de Eerstelingen in zijn tijdsbepaling én betekenis nauw verbonden met het Pascha. Door het in de lente vieren van het Pascha en het Eerstelingenfeest wordt gesymboliseerd dat men achterlaat en afstand doet van de winter van het oude, de slavernij van Egypte. En met de nieuwe vruchten in de lente, het begin van het nieuwe leven, een nieuwe toekomst tegemoet gaat. Het volk Israël was bij de uittocht uit Egypte overgegaan van de heerschappij van Egypte naar de heerschappij van God!

Wat staat in het oude testament over het Eerstelingenfeest

God zij tegen Mozes: *"Spreek tot de Israëlieten, en zeg tegen hen: Wanneer u in het land komt dat Ik u geven zal, en u de oogst ervan binnenhaalt, dan moet u de eerste schoof van uw oogst naar de priester brengen. Hij moet de schoof voor het aangezicht van de HEERE bewegen, opdat Hij een welgevallen in u vindt. Op de dag na de sabbat moet de priester de schoof bewegen".*
(Leviticus 23:10-11).

Wat staat in de Bijbel over de vervulling van het Eerstelingenfeest

'Maar Christus is werkelijk uit de dood opgewekt, als de eerste van de gestorvenen. Zoals de dood er is gekomen door een mens, zo is ook de opstanding uit de dood er gekomen door een mens. Zoals wij door Adam allen sterven, zo zullen wij door Christus allen levend worden gemaakt. Maar ieder op de voor hem bepaalde tijd: Christus als eerste en daarna, wanneer hij komt, zij die hem toebehoren.'
(1 Korinthe 15:20-23)

'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als de tarwekorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen, maar als hij sterft, draagt hij veel vrucht.' (Johannes 12:24)

De vervulling van het Eerstelingenfeest door Jezus opstanding uit de dood

In het jaar van Jezus' kruisdood werden de eerstelingen van de oogst opgedragen op zondagmorgen de dag waarop Jezus opstond uit het graf. In het eerstelingenfeest wordt ook prachtig weergegeven

de graankorrel die in de grond is gevallen en gestorven is, heeft in de opgestane Heer, op deze zondagochtend zijn eerste vrucht opgeleverd. Deze heeft het oogstseizoen ingeluid en de hele oogst die daarna ingezameld zou worden geheiligd. Slechts Jezus alleen kon de eerstelingschoof zijn die aan God geofferd werd om de hele oogst die in Zijn Naam ingezameld wordt te heiligen en voor God welgevallig te maken. Hij is de eersteling die uit de dood opstond, en heeft het zodoende voor vele mensen mogelijk gemaakt om uit de dood van het oude leven op te staan en deel uit te maken van de grote oogst voor het koninkrijk der hemelen.

Het is belangrijk te letten op de bepaling dat dit feest specifiek op de dag na de sabbat gevierd moest worden. Het vertegenwoordigt profetisch een opgaan van het oude verbond met de wetten van Mozes in het nieuwe verbond met de wet van de vrijheid in Christus. Het feest van de eerstelingschoof in Leviticus 23 is de vroegste aanduiding in het Oude Testament van een toekomstige viering van de opstanding van Jezus op zondag. Op die dag verkondigen wij de boodschap: Hij is opgestaan, Hij leeft! De Heer Jezus Zelf heeft op de zondag van Zijn opstanding de eerste bijeenkomst in de nieuwe tijd Zijn volgelingen toegesproken, alsook een week later, weer op een zondag, (Johannes 20:19-29). Daarna kwamen de discipelen op de eerste dag, zondag, bij elkaar (vgl. Handelingen 20:7), terwijl de uitstorting van de Heilige Geest met de geestelijke toerusting voor wereldevangelisatie, ook op een zondag plaatsgevonden heeft.

Niet alleen werden de joden op 17 Nisan uit Egypte geleid, maar stond Jezus ook op die dag van die maand op uit het graf.

En zoals het volk Israël bij de uittocht uit Egypte overging van de heerschappij van Egypte naar de heerschappij van God, zo zijn Gods kinderen met de opstanding van Jezus overgegaan van de macht van de dood, naar de macht van het eeuwige leven (Colossenzen 1:13-14)!

Het Wekenfeest

Wat staat in het oude testament over het Wekenfeest

Het Pinksterfeest staat ook als het Wekenfeest bekend omdat het precies zeven weken na het Feest van de eerstelingen opgedragen wordt: *“U moet dan vanaf de dag na de sabbat gaan tellen, vanaf de dag dat u de schoof van het beweegoffer gebracht hebt. Zeven volle weken zullen het zijn. Tot de dag na de zevende sabbat moet u vijftig dagen tellen. Dan moet u de HEERE een nieuw graanoffer aanbieden.*

Uit uw woongebieden moet u twee broden meebrengen, bestemd voor een beweegoffer. Ze moeten van twee tiende efa meelbloem zijn, met zuurdeeg gebakken; het zijn de eerstelingen voor de HEERE. U moet dan samen met het brood zeven lammeren zonder enig gebrek van een jaar oud, en één jonge stier – het jong van een rund – en twee rammen aanbieden. Ze zijn een brandoffer voor de HEERE, met het bijbehorende graanoffer en de bijbehorende plengoffers, een vuuroffer, een aangename geur voor de HEERE. Verder moet u één geitenbok als zondoffer en twee lammeren van een jaar oud als dankoffer bereiden.

De priester moet ze met het brood van de eerstelingen als beweegoffer voor het aangezicht van de HEERE bewegen, met de twee lammeren. Ze zijn een heilige gave voor de HEERE, bestemd voor de priester. U moet op diezelfde dag uitroepen dat u een heilige samenkomst hebt. U mag geen enkel dienstwerk doen. Het is een eeuwige verordening, in al uw woongebieden, al uw generaties door.” (Leviticus 23:15-21).

De betekenis van het Wekenfeest voor het Joodse volk

Het is betekenisvol dat dit feest ook op een zondag gevierd wordt - de dag na de zevende sabbat. Dat maakt vijftig dagen. Het feest van de vijftigste dag wordt het Pinksterfeest genoemd, afgeleid van het Griekse woord "pentacosta" wat "vijftigste" betekent. Pinksteren heet in het Engels Pentacost. Op deze dag herdenken de joden het formele begin van de bedeling van de Wet. Zij geloven dat de bevrijde Israëlieten op de 50ste dag na de viering van het Pascha en hun uittocht uit Egypte zij bij de berg Sinaï waren waar Mozes de tien geboden ontving (zie Exodus 19:1-3).

Wat zegt de Bijbel over de vervulling van het Wekenfeest/Pinksterfeest

En toen de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eensgezind bijeen. En plotseling kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag en dat vervulde heel het huis waar zij zaten. En aan hen werden tongen als van vuur gezien, die zich verdeelden, en het zat op ieder van hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen te spreken in andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Nu woonden er Joden in Jeruzalem, godvrezende mannen uit alle volken die er onder de hemel zijn. Toen dan dit geluid klonk, kwam de menigte samen en raakte in verwarring, want ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken. (Handelingen 2:1-6)

De vervulling van het Wekenfeest in de uitstorting van de Heilige Geest

Het was op zo'n orthodox Wekenfeest/Pinksterfeest dat joden uit verschillende landen in Jeruzalem bij elkaar waren op die bijzondere zondagochtend toen de Heilige Geest uitgestort werd, zoals in Handelingen 2 is beschreven. Het Pinksterfeest kende dus zijn christelijke vervulling op de dag waarop het oudtestamentische Pinksterfeest gevierd werd.

Na de zondag van Jezus' opstanding zijn er 40 dagen tot aan Zijn hemelvaart verlopen (Handelingen 1:2-3), en daarna tien dagen later de uitstorting van de Heilige Geest. Op de dag na de zevende sabbat vanaf de opstanding is de Heilige Geest over hen uitgestort.

Het feit dat het Pinksterfeest door een aftelling van 50 dagen aan het Paschafeest verbonden is, is een aanduiding dat het er een wezenlijk deel van is. Het staat in verband met de geestelijke toerusting die een christen nodig heeft om een getuige van Jezus Christus te kunnen zijn die geroepen is om in de wereld het goede nieuws te vertellen.

"En Hij zei tegen hen: Zo staat er geschreven en zo moest de Christus lijden en uit de doden opstaan op de derde dag. En in Zijn Naam moet onder alle volken bekering en vergeving van zonden gepredikt worden, te beginnen bij Jeruzalem. En u bent van deze dingen getuigen. En zie, Ik zend de belofte van Mijn Vader op u; maar blijft u in de stad Jeruzalem, totdat u met kracht uit de hoogte bekleed zult worden" (Lukas 24:46-49).

De discipelen hebben negen dagen lang in Jeruzalem gebeden voordat zij met de Heilige Geest vervuld werden. Toen pas hebben zij de kracht ontvangen om getuigen van Jezus te kunnen zijn. Hij heeft vlak voor Zijn hemelvaart gezegd:

"Maar u zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het uiterste van de aarde" (Handelingen 1:8).

Op de dag dat de Heilige Geest uitgestort werd, hebben de discipelen in talen gesproken die door de hoorders uit verschillende landen of volken werden herkend als hun eigen taal. De vervulling van de zeven feesten heeft alles te maken met de redding van alle mensen, en daarom moet iedereen in zijn eigen taal over de hele raad van God over de redding van een verloren mensdom ingelicht worden.

Hemelvaartsdag

“Hemelvaart is geen vervulling van een feestdag uit het Oude Testament. Jezus voorspelde dat Hij terug zou gaan naar Zijn Vader (Johannes 16:5, 16). Het verhaal van het moment van Zijn hemelvaart vinden we in Handelingen 1.”

Vragen om over na te denken:

1. Wat over de Bijbelse voorjaarsfeesten was nieuw voor mij?
2. Welk aspect raakt mij het meest:
 - a. Pesach: zonde – bevrijding – offer – vergeving
 - b. Eerstelingen: heerschappij van de zonde – heerschappij van God
 - c. Wekenfeest: Gods woorden ten leven – de Heilige Geest die ze in ons hart legt en wil helpen te gehoorzamen

Dank God er voor; schrijf er over, bv. een gedicht; of geef het vorm in een tekening / collage. Neem je voor om bij de feestdagen de vervulling te vieren.

3. Welk aspect wil ik met Gods hulp meer nadruk geven in mijn eigen leven en in mijn familie/gezin/vriendengroep?

Bronnen:

1. Rodenburg, Kees Jan – Geen verzoening zonder bekering
2. Poll, Evert van der – De feesten van Israël
3. Cohen Stuart, Geert - Joodse feesten en vasten
4. Lamm, Arno – Wake Up!
5. Malan, Prof. Johan, Mosselbaai – Zuid-Afrika <http://www.bibleguidance.co.za/>
6. NBG – www.debijbel.nl/onderwerpen/feestkalender
7. Ambassade van Israël in Nederland - [http://embassies.gov.il/hague/AboutIsrael/Pages/Joodse feestdagen.aspx](http://embassies.gov.il/hague/AboutIsrael/Pages/Joodse%20feestdagen.aspx)